

Розділ 1

ІСТОРІЯ З ДАВНІХ-ДАВЕН

Історію Шістьох герцогств не можна писати без історії Провісників її панівної династії. Початок її сягає часів, які настали задовго до заснування Першого герцогства. І якщо ми вже згадали за нього, то варт обов'язково розповісти про острів'ян-піратів, які грабували населення на берегах з більш помірним і м'якшим кліматом, ніж на зледенілих берегах Зовнішніх островів. Але нам невідомі імена цих пращурів.

Про першого короля також не збереглося майже нічого, окрім імені та ексцентричних легенд. Им'я його було досить просте — Тейкер Завойовник. Напевне, через це ім'я в його династії з'явилася традиція називати доньок та синів словами, які відображали їхнє життя й існування. Згідно з народними віруваннями, імена новонароджених прив'язані магичним чином, тому королівським нащадкам не можна було змінити характеристичні риси, які передавали їхні імена. Вони заповідали їм пройти крізь вогонь, солону воду та могутні вітри. Так нам розповідають нині. Можливо, колись і був такий обряд, хоч це звучить як казка. Але історія свідчить, що не завжди треба прив'язувати дитину до якоїсь одної риси...

Мое перо починає тремтіти, а затим випадає з рук, хоч я й міцно його тримаю, і залишає хвилясту чорнильну ляпку на папері Федврена. Я зіпсував ще один аркуш доброго матеріалу і, здається, марно. Цікаво, чи вдасться мені написати цю історію. Либонь, кожному її сторінку буде просякнута гіркотою, хоча я гадав, що вона вже давно минула. Я вважав, що вилікував свої душевні рани, але тільки-но беру в руки перо й папір, мій дитячий біль починає виливатись у вигляді чорнила кольору морської хвилі. Потім мені починає здаватися,

що кожна акуратно виведена літера роздряпує мої давні багрянні шрами.

Федврен і Пейшенс¹ завжди охоче обговорювали можливість написання історії Шістьох герцогств, тому я переконав себе, що варто спробувати, бо це допоможе відвернути увагу від свого болю і вбити час. Але я збагнув, що кожна історична подія пробуджує в мені власні почуття самотності та втрати. Боюся, що доведеться повністю відкласти цю роботу або ж я усвідомлю, що ці події зробили мене таким. Починаю працювати знову й знову, але виявляється, що я пишу про свої власні починання, а не про джерела історії цього краю. Я навіть не знаю, кому намагаюся пояснити свої почуття. Моє життя було сплетінням таємниць, які зараз розкривати ще небезпечніше. Викласти свої думки на гарному папері, щоби потім він згорів і став попелом? Можливо.

Я пам'ятаю себе з шести років. До цього моє минуле — прірва, через яку не можу перескочити, як би не напружував своєї пам'яті. Отже, до того дня в Мунсеї була порожнеча. Але тоді все раптово почалося, ще й так яскраво і виразно, що я був спантеличений. Іноді ті спогади здаються такими цілісними, що я починаю сумніватися: невже це відбувалося зі мною? Можливо, то лише оповідки сотень кухарок і кухарчат та ватаг конюхів, які пояснювали одне одному причину моєї присутності. Можливо, я чув цю розповідь так часто й зі стількох джерел, що тепер мені вона здається власним спогадом. Хіба це все результат того, як шестирічна дитина щиро сприймає навколишню дійсність? Або ж такі цілісні спогади є результатом яскравої дії Скіллу та зілля, яке я вживав, щоби перебороти свою залежність від Скіллу, адже те зілля спричиняє власні біль та жагу. Найімовірніше, все трапилося через останнє. Скоріш за все, так і є, хоч я й сподіваюся, що ні.

Фактично цей спогад має фізичний вплив; прохолодно-сірий присмерк, дощ, який лив так нещадно, що я був як мокра курка, заледеніла бруківка на вулицях химерного міста, навіть

¹ Терпляча (англ.). — Тут і далі примітки перекладача.

жорсткий затиск велетенської за grubілої руки, яка тримала мою маленьку ручку. Іноді я з подивом згадую про ту грубу кінцівку, міцну і впевнену. Вона не давала мені оступитися на слизькій вулиці, але й не давала уникнути своєї долі. Та рука була такою ж безжалісною, як і крижаний сірий дощ, що виблискував на вкритій гравієм доріжці. Вона вела до величезних дерев'яних дверей масивної будівлі, яка височіла в місті як фортеця.

Двері були досить високими не лише для шестирічного хлопчика, але й для людей велетенського зросту. Навіть мускулистий старигань, який нависав наді мною, на тлі цих дверей мав вигляд коротуна. Мені вони здавалися дивними, хоча я не можу навіть згадати, які двері чи помешкання були для мене знайомими. Але точно не ці вигравіювані двері з чорними залізними завісами, прикрашені головою оленя та дверним молотком із блискучої латуні. Я згадую сльоту, якою просяк мій одяг, а мої ноги промокли та змерзли. Але я не можу пригадати, чи я йшов останніми слідами зими, чи мене вели. Ні, все почалося тут, перед цими дверима цієї фортеці, коли той високий чоловік тримав мене за руку.

Нагадувало початок лялькового шоу: завісу відкрито, і ось ми стоїмо перед тими величезними дверима. Старигань узяв латунний молоток і тричі постукав по пластині, яка лунко загриміла під його ударами. Потім ми почули голос з-за «сцени»: не з-за дверей, але позаду, на тій дорозі, яку щойно пройшли.

— Тату, будь ласка! — благала якась жінка. Я озирнувся, але знову почав іти сніг, запорошуючи очі та прилипаючи до коміра, неначе мереживо. Не пам'ятаю, чи я когось побачив. Певна річ, я не намагався вирватися з рук стариганя й не кричав «мамо». Натомість стояв, як глядач. Усередині будинку я почув гупання чобіт і звук засува.

Жінка закричала востаннє. І досі чітко чую її розпачливий голос. Тепер я розумію, що він належав достатньо молодій жінці.

— Тату, будь ласка, благаю!

Рука, яка тримала мене, затремтіла, але я не знаю від чого — від страху чи інших почуттів. Старигань нахилився зі швидкістю чорної ворони, яка хапає хліб із землі, й підняв кавалок брудного льоду. Він мовчки жбурнув його, вклавши в кидок усю свою силу і лють. Я зіщулювся, залишаючись на місці. Не пригадую, чи були якісь зойки або звук удару об чиєсь тіло; пам'ятаю, як двері відчинилися і старому довелося швидко відступити назад, тягнучи мене за собою.

Потім було таке: чоловік у проймі дверей не був слугою, як я міг би собі уявити, почувши цю розповідь. Пам'ять підказує мені, що то не ввічливий слуга, а воїн, який уже почав старіти, і з животом, у якому було більше жиру, ніж м'язів. Він зміряв нас підозріливим поглядом знизу вгору, притаманим воїнам, а потім застиг на місці, чекаючи, доки ми розповімо, чому прийшли.

Гадаю, це злегка вивело стариганя з рівноваги. Він не злякався, а скорше розсердився, бо раптом відпустив мою руку, схопив мене за комір і жбурнув уперед, як щеня, котре показують новому потенційному господарю.

— Я привів тобі хлопця, — скрипучим голосом промовив він.

Але вартувий і далі витріщався на стариганя без осуду і навіть без інтересу. Тому той уточнив:

— Я годував його шість років, а від його батька не було жодної звістки! Він ні разу не приїхав і навіть не дав ні копійки, хоча моя донька пояснила, що нагуляла цього байстрюка і його батько знає про це. Я більше не годуватиму його і не гнутиму горба, щоб його вдягати. Хай цим займається той, хто його зробив. А в мене своїх проблем по вуха. Моя жінка старіє, а я ще мушу годувати й утримувати його матір. Бо жоден чоловік її не захоче, поки це щеня крутиться в неї під ногами. Тому візьми його і передай батькові.

Старий так різко відпустив мене, що я перечебився через кам'яний поріг під ногами у воїна. Я влаштувався навсидячки. Наскільки пам'ятаю, не дуже забився й підвів голову, щоб подивитись на подальший розвиток подій між двома чоловіками.

Чоловік, здається, не помітив порушення дисципліни. Він дивився на мене своїми темними очима, і його усмішка розпливалася все більше й більше.

— Значить, це сталося близько семи років тому. Її животу потрібен був час, щоб вирости. Чорт забирай, так. Це був перший рік, коли ч'юрди намагалися перекрити прохід. Чівелрі заганяв їх до нас упродовж трьох-чотирьох місяців. Скидається на те, що не лише їх. Але хто б міг подумати?

Він помовчав, а потім різко запитав:

— Хто його мати?

Вартовий збентежено поворухнувся й відповів:

— Не знаю, сір. На порозі стояв лише старий селянин. Єдине, що він сказав, що це байстрюк принца Чівелрі й він не збирається ні годувати, ні одягати цього спиногриза. Просив передати, що хай тепер за ним батько доглядає.

Чоловік знизав плечима, наче йшлося про якусь дрібницю.

— Хлопець на вигляд доглянутий. Б'юсь об заклад, що за тиждень-два вона ридатиме на кухонному порозі за своїм щеням. Тоді й дізнаємось, а може, й раніше. Хлопче, як тебе звуть?

Його жилет був застібнутий фігурною пряжкою, схожою на голову оленя. Зроблена з латуні, вона виблискувала жовтим, а коли на неї падало полум'я — червоним.

— Хлопець, — відповів я. Не знаю, можливо, я просто повторював те, як мене назвали чоловік та вартовий, чи то дійсно в мене не було імені. На мить на обличчі чоловіка проступив подив. Навіть жаль. Але це почуття швидко зникло, і тепер чоловік просто виглядав розгубленим чи злегка роздратованим. Він знову подивився на карту, яка чекала його на столі.

— Ну, — сказав чоловік, порушивши тишу. — Щось треба з ним робити, принаймні доки Чів не повернеться. Ясоне, нагодуй хлопця і облаштуй йому місце для сну, хоча б на сьогодні, а я поки подумаю, що з ним робити завтра. Не можна, щоб королівські бастарди тинялися в селі.

— Сір, — відповів Ясон. У його голосі не було ні згоди, ні незгоди. Він просто виконував наказ. Ясон поклав мені важку руку на плече й повів назад до дверей. Я трохи неохоче поки-

нув цю яскраву, затишну і теплу кімнату. Мої змерзлі ноги почали німіти. Я хотів zostаватися тут якнайдовше, щоб добре зігрітися. Але вартовий міцно тримав мене, і за якусь мить я знову опинився в холодному й похмурому коридорі. Після теплої та світлої кімнати він здавався ще темнішим. Я намагався встигати за вартовим, поки він ішов звивистими коридорами. Можливо, я рюмсав або йому набридло те, що я відстаю, бо він раптом обернувся, підняв мене, як пір'їнку, і посадив собі на плече.

— Дрібне зашмаркане щеня, — незлостиво буркнув вартовий і далі поніс тими лабіринтами. Нарешті ми дісталися до маленької кухні, осяяної жовтим світлом. Там на ослонах сиділи інші солдати. Вони їли й пили за великим подряпанним столом навпроти каміна, удвічі більшим за той, що я бачив у попередньому приміщенні. На кухні пахло їжею, пивом, чоловічим потом, вологим шерстяним одягом, а також димом і жиром, який скапував у полум'я. Уздовж стіни стояли голови кабанів та дїжечки, а зі сволоків звисали темні шматки м'яса. На столі безладно громадилась їжа та посуд. Вартовий зняв шматок м'яса на рожні й кинув на кам'яну плиту. Мій шлунок одразу дав про себе знати, коли я почув сильний аромат. Ясон різко посадив мене у найближчий до вогню куток і поторсав лікоть чоловіка, обличчя якого було приховане за кухлем.

— Гей, Барріче, — безцеремонно промовив Ясон. — Тепер це щеня для тебе.

Він відвернувся від мене. Я зацікавлено спостерігав, як той відламав шмат завбільшки зі свій кулак від темної хлібини. Потім вартовий дістав ніж з-за пояса, щоб відкряти кавалок від кружала сиру. Він тицьнув мені їжу, а затим, підійшовши до каміна, почав відбатовувати солідний кусень м'яса — порцію для дорослого. Я, не гаючи часу, записався хлібом та сиrom. Барріч (чоловік, що сидів біля мене) поставив кухню і зиркнув на Ясона:

— Що це? — спитав він, точнісінько як той чоловік у теплій кімнаті. Його волосся та борода теж були скуйовджені, але він мав вузьке квадратне обличчя. Було видно, що він багато часу

проводить просто неба. Його очі були радше карими, аніж чорними. Барріч мав довгі й умілі пальці, й від нього відгонило кіньми, собаками, кров'ю та шкірою.

— Барріче, будеш за ним наглядати. Так наказав принц Веріті.

— Чому?

— Ти ж служиш Чівелрі, еге ж? Ходиш за його конем, собацюррами та соколами?

— Ну?

— Тому тобі треба дивитися й за цим малим байстрюком, принаймні доки не повернеться Чівелрі й не придумає, що з ним робити.

Він простягнув мені шматок м'яса, який стікав жиром. Я неохоче відвів погляд від хліба з сиром, на які налягав, але м'яса теж хотілося. У відповідь на мою дилему вартовий знизав плечима і проявив практичність у дусі типового солдата, недбало жбурнувши м'ясо на стіл збоку від мене. Я запхнув до рота весь хліб, який туди вмістився, й підсунувся до м'яса.

— Байстрюк Чівелрі?

Ясон знизав плечима, наминаючи хліб із сиром та м'ясом.

— Так сказав старий селянин, який покинув його тут.

Він поклав м'ясо та сир на кусень хліба, відкусив чималий кавалок, а потім промовив з набитим ротом:

— Він сказав, що Чівелрі повинен радіти своєму нащадку, тому буде його сам годувати й піклуватися про нього.

На кухні настала раптова тиша. Чоловіки перестали їсти, облишили хліб, кухлі й таці та обернулися до Барріча. Той обережно відставив кухоль від краю столу. Він говорив тихим і впевненим голосом, чітко вимовляючи кожне слово.

— Якщо мій пан не має спадкоємця, то на те воля Еди, а не його чоловічого єства. Леді Пейшенс завжди була дуже вразливою і...

— Наставляй кишеню! — швидко відповів Ясон. — Он сидить доказ того, що з чоловічим духом твого пана все добре. Тож годі базікати!

Він похапцем витер губи рукавом.

— Він справді схожий на принца Чівелрі. Навіть його брат це сказав недавно. Якщо леді Пейшенс не може доносити дитини, то це не провина принца-наступника...

Барріч раптово встав. Ясон похапцем відступив на кілька кроків назад, але зрозумів, що очі Барріча націлені на мене, а не на нього. Той схопив мене за плечі й повернув до вогню. Потім міцно взяв за підборіддя й підняв мою голову. Я упустив і хліб, і сир. Але Барріч не звернув на це жодної уваги; він повернув моє обличчя до вогню і вивчав, як карту. Мій погляд перетнувся з його. Він був такий дикий, наче впізнав у мені свого кривдника. Я хотів відвернутися, але затиск Барріча не давав цього зробити. Тому я спробував відповісти йому поглядом, у який вклав стільки непокірності, скільки міг, і помітив, що його невдоволення раптово змінилося. Тепер на обличчі Барріча можна було прочитати щось на кшталт невпевненого подиву. Нарешті він на мить заплющив очі, наче від болю.

— Леді дуже болісно сприйматиме це, — м'яко сказав Барріч.

Він відпустив мою щелепу й незграбно нахилився за хлібом та сиром, які я впустив. Барріч обтрусив їжу й подав мені. Я витріщився на грубу пов'язку на його правій литці та над коліном. Вона заважала йому зігнути ногу. Барріч знову сів і наповнив свій кухоль із глечика. Він випив, дивлячись на мене поверх своєї посудини.

— Хто ж нагуляв його від Чівелрі? — необережно запитав чоловік на іншому кінці столу.

Барріч кинув різкий погляд на того чоловіка, опустивши кухоль. Він помовчав кілька секунд, і в приміщенні знову зависла тиша.

— Я вже сказав, що це справа принца Чівелрі, ким була його мати, а не тема для кухонних баляндрасів, — тихо промовив Барріч.

— Хай буде так, — раптово погодився вартовий, а Ясон кивнув на знак згоди, як птах, що залицяється до своєї самиці. Незважаючи на мій юний вік, мені було цікаво, що ж то за чоловік з перев'язаною ногою, який міг присадити цілу компанію брутальних солдатів лише самим поглядом чи словом.